

Barns välbefinnande och lärande

Insats för kompetensutveckling med fokus på flerspråkighet och samverkan i förskolan

SAMMAN-
FATTNING AV
RAPPORT

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

LÄRANDE
PÅ FLERA
SPRÅK

Avdelning Social hållbarhet, Västra Götalandsregionen (VGR), har tillsammans med Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande vid Göteborgs universitet, genomfört en sexårig kompetensutvecklingsinsats för förskolepersonal: **“Barns välbefinnande och lärande: fokus på flerspråkighet och samverkan i förskolan.”**

Insatsens innehåll, flerspråkighet och samverkan, ligger i linje med VGR:s arbete **“Kraftsamling fullföljda studier”** riktat till barn och ungdomar.

Detta är en kort sammanfattning av den rapport som redogör för insatsen och har som syfte att bidra med kunskap om kompetensutveckling i förskolan.

Sex års samverkan mellan forskning och verksamhet

Utvecklingsinsatsen har pågått 2015–2020 i samverkan mellan forskning och verksamhet. Innehållet i fokus har varit föräldrasamverkan i mångkulturella förskolemiljöer och språklärande genom användning av flera språk och läsning. I insatsen har förskollärare och förskolerektorer i fem kommuner inom Västra Götalandsregionen deltagit.

Den mest omfattande delen var utbildning för förskollärare med syfte

- att skapa kunskap om ett sociokulturellt perspektiv på lärande och utveckling med fokus på lärande av flera språk
- att utveckla förmåga att tillämpa språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt
- att utveckla förmåga att granska och analysera det egna förhållningssättet till flerspråkiga barns lärande och samverkan i den egna lärandemiljön i förskolan
- att utveckla samverkan med vårdnadshavare gällande flerspråkighet och interkulturalitet.

FÖRÄLDRA-
SAMVERKAN I
MÅNGKULTURELLA
FÖRSKOLEMILJÖER

■ Möjlighet till kollegialt lärande

- Deltagande förskollärare som haft rollen som processledare/lärledare på sina förskolor upplever arbetet som lärorikt.
- De föredrar en grupp av processledare/lärledare med ansvar för att driva kollegialt lärande/utvecklingsarbetet i verksamheten, istället för att det ansvaret skall ligga enskilda individer.
- Att göra något upprepande upplevs som en viktig del i kollegialt lärande.
- Positiv inställning till utveckling av verksamhet och kompetensutveckling hos kollegor upplevs också som viktigt.

Uppföljning av utbildningsinsatsen

Vid uppföljningen av insatsen identifierades följande framgångsfaktorer för denna typ av kompetensutvecklingsinsats:

■ Tydlig utvecklingsorganisation

Deltagande förskollärare lyfter en tydlig utvecklingsorganisation som en framgångsfaktor. Det uppnås genom att:

- Samtlig personal känner till syftet med insatsen.
- Insatsen ges legitimitet genom ledning.
- Insatsen inkluderas i verksamhetsplanen.
- En projektledare/samordnare med övergripande ansvar för insatsen.
- Projektledaren/samordnaren och processledare/lärledare (förskollärare) ges tid för uppdraget.

*"INSATSEN
INKLUDERS I
VERKSAMHETS-
PLANEN"*

Resultat av uppföljningen

- Förskollärare har olika förutsättningar för kompetensutveckling.
- Barn har olika förutsättningar för likvärdig utbildning och på sikt jämlik hälsa.
- Med kunskap kan undervisning och lärande som stödjer utveckling av barns samtliga språk göras till en utbildningsfråga.
- Samverkan mellan ledning, förskolerektor och strukturerad utvecklingsorganisation ses som en framgångsfaktor för kompetensutveckling, och tvärtom, avsaknad den svaga länken i detsamma.
- Uppföljning och handledning är ett viktigt stöd för utveckling och i långvariga processer av kompetensutveckling.

*"GEMENSAM
PROCESS"*

Rekommendationer

- En syn på kompetensutveckling som en gemensam process.
- Processer av kompetensutveckling inom en utvecklingsorganisation som innefattar legitimitet, samsyn och kollegialt lärande.
- Avtalat ansvar för spridning och förankring av insatser innan kompetensutveckling inleds.

Rapporten i sin helhet finns att hitta på:

www.vgregion.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/folkhalsa/kraftsamling-fullfoljda-studier/studiemotivation/barns-valbefinnande-och-larande-i-forskolan

Författare:

Anne Kultti, Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande

Beredningen för folkhälsa och social hållbarhet

Västra Götalandsregionen

2021-02-26

